

"Als Calimero thuis blijft zitten, komt er nooit iemand langs" gedeputeerde Wilma Dirken over bouwen, vertrouwen en het Brabantse DNA

7 juli 2026

Een podcast met Peter en Huub Linders, de Brabantse Broertjes

Studio de Bons in Velp, een bakje koffie, en een gast die volgens de Broertjes "misschien wel de spannendste puzzel van Brabant" op haar bord heeft liggen. Wilma Dirken, gedeputeerde van de provincie Noord-Brabant met wonen, ruimte, stikstof en veiligheid in haar portefeuille, schuift aan bij Peter en Huub Linders voor een gesprek over waarom Brabant, in haar ogen, dingen nu eenmaal anders doet.

Van Zegge naar het provinciehuis

Dirken groeide op in het West-Brabantse dorpje Zegge, vlakbij Roosendaal, en verhuisde voor haar studie bouwkunde naar Eindhoven. Ze werkte inmiddels door heel Nederland, maar bleef zichzelf altijd een Brabantse voelen. Zoals ze het zelf verwoordt: ze heeft, net als haar opa dat noemde, altijd "thuis geslapen".

Gevraagd om Brabant in één zin samen te vatten, komt ze uit op een combinatie van harde werkers die minstens zo goed weten te genieten — en dat vooral in gezelschap. Bescheidenheid hoort daarbij: Brabanders zijn best trots op wat ze doen, maar vinden het tegelijk doodgewoon. Pas sinds ze zelf gedeputeerde is en het hele land beter leert kennen, ziet ze hoe wezenlijk anders de Brabantse aanpak eigenlijk is.

De koffietafel als beleidsinstrument

Wat die aanpak volgens Dirken kenmerkt, is dat uiteenlopende partijen structureel met elkaar om tafel gaan: bouwbedrijven, woningcorporaties, boerenorganisaties, gemeenten en belangenverenigingen. Niet iedereen krijgt daarbij zijn zin, benadrukt ze, maar de meerderheid van de Brabanders accepteert een genomen besluit ook als hun eigen wens het onderspit heeft gedolven — en steekt daarna de handen uit de mouwen.

Die samenwerkingscultuur zit volgens haar diep verankerd in het Brabantse DNA. Dezelfde mensen die overdag aan een bouwproject werken, bouwen 's avonds mee aan de carnavalswagen of staan samen langs de lijn bij het voetballen. Dat maakt "gewoon even een bakje koffie doen" effectiever dan een stapel mailtjes en brieven, zoals Huub Linders het treffend samenvat.

Centraal instrument hierin is het zogeheten bouwplatform, waar bouwende partijen en gemeenten elke paar maanden samenkomen. Dirken vertelt over een sessie waarin ze wederzijdse vooroordelen op scherp zette — gemeenten die marktpartijen als snelle jongens zonder maatschappelijk oog wegzetten, en marktpartijen die gemeenten als trage negen-tot-vijf-instanties bestempelden. Door dat bespreekbaar te maken, ontstond ruimte voor het soort vertrouwen waarbij ontwikkelaars inmiddels hun grondexploitaties openleggen voor gemeenten, om samen te kijken welke maatregelen de betaalbaarheid van woningen raken.

Keuzes maken, ook als het schuurt

Ruimte is ook in Brabant schaars. Dirken is daar helder over: uiteindelijk komt het altijd neer op het maken van keuzes. Ze constateert dat de boodschap die de provincie al jaren in Den Haag afgeeft, langzaam beter landt: als het Rijk telkens nieuwe nationale opgaven — van woningbouw tot defensie — bij Brabant neerlegt zonder zelf keuzes te maken, dan maakt de provincie die keuzes wel zelf.

Dat vraagt ook om nauwe afstemming met gemeenten en waterschappen, die negen van de tien keer dezelfde belangen delen, maar soms — zoals rond de Maas — met een heel eigen dynamiek te maken hebben. Volgens Dirken vergt het bestuurderschap dan ook weleens dat haar bekende Brabantse vriendelijkheid plaatsmaakt voor een scherpere afweging.

Innovatie: niet uitvinden, wel overnemen

Op het gebied van duurzaam en industrieel bouwen — denk aan de vezelcoalitie en biobased bouwen — heeft Dirken persoonlijk een bestuurlijk speerpunt gemaakt. Haar uitgangspunt: als een ander land iets slims heeft bedacht, moet je onderzoeken of het ook voor Brabant werkt, in plaats van te vervallen in het "not invented here"-syndroom. In de praktijk loopt ze daarbij regelmatig tegen conservatisme in regelgeving op, wat betekent dat er voortdurend gesprekken nodig zijn over hoe het wél kan.

Ze zegt in Den Haag doorgaans een luisterend oor te vinden voor experimenteerruimte, maar wijst er ook op dat veel bevoegdheden inmiddels bij gemeenten zelf liggen. Ze ziet het als haar taak om gemeenten te blijven wijzen op mogelijkheden om zaken sneller en slimmer te doen — het uiteindelijke besluit is en blijft aan hen, "want zo werkt democratie ook".

Stikstof: een uitleg in een paar zinnen

Het stikstofdossier noemt Dirken inhoudelijk lastig samen te vatten. In de kern gaat het volgens haar terug op ruimtelijke keuzes uit de jaren vijftig, waarbij natuurgebieden en stikstofuitstoot dicht bij elkaar terechtkwamen. Nu het Rijk er de afgelopen jaren niet in slaagde dit landelijk op te lossen, liggen provincies aan de lat om met eigen beleid te voorkomen dat ondernemers zomaar met handhavingsverzoeken worden geconfronteerd. Daarbij hoort volgens haar onvermijdelijk een oproep aan Den Haag: er moet fors geld vrijkomen om bedrijven — niet alleen in de landbouw — daadwerkelijk te helpen verduurzamen.

Bereikbaarheid als volgende grote uitdaging

Op de vraag wat ze zou aanpakken als ze morgen, met onbeperkt budget, iets voor heel Nederland mocht regelen, noemt Dirken zonder aarzelen de bereikbaarheid van Brabant. De provincie groeit hard — mede dankzij het economisch succes van haar bedrijven — en Dirken wil koste wat kost voorkomen dat Brabant dezelfde structurele filemalaise krijgt als de Randstad.

Haar persoonlijke doel voor deze bestuursperiode: aantoonbare voortgang op de woningbouwopgave, en een Rijk dat samen met alle bestuurslagen tot goede ruimtelijke keuzes voor Brabant komt. Het meeste voldoening haalt ze naar eigen zeggen uit de oplevering van een woningbouwproject waarbij ze het hele traject vanaf het begin heeft meegemaakt.

Thuiskomen in Brabant

Het gesprek eindigt, onvermijdelijk, bij carnaval. Dirken viert traditioneel mee in Roosendaal (kleuren rood-wit-zwart) en beveelt de optocht van Hoeven — bekend als "Super Tuesday" — warm aan bij iedereen die eens wil zien hoe een dorp gezamenlijk de mooiste praalwagens bouwt.

Voor Dirken zit het goede Brabantse leven precies in die combinatie: samen genieten op het terras, samen vieren, en tegelijk alles binnen handbereik hebben wat je nodig hebt. Naast haar werk als gedeputeerde coacht ze — wanneer de agenda het toelaat — nog altijd een twirlvereniging, en trekt ze met vrienden en familie naar concerten, festivals en escaperooms.

Haar boodschap aan wie twijfelt of iets in Brabant wel kan: wie zich als Calimero in zijn eigen hoekje verschanst, hoeft niet te verwachten dat de rest van de wereld langskomt. Wie verbinding zoekt, zal zelf ook een paar stappen moeten zetten.

Dit artikel is gebaseerd op een aflevering van de podcast Brabantse Broertjes van Peter en Huub Linders, met gedeputeerde Wilma Dirken van de provincie Noord-Brabant te gast.

Neem contact op met De Brabantse Broertjes

mail@linders-linders.nl

linders-linders.nl

Linders & Linders bv | Maximiliaan de Manstraat 1 | gebouw B Generaal de Bonskazerne - 5363VN Velp (NB)

Volg ook andere updates via linders-linders.nl/updates/
